

LIETUVOS RESPUBLIKOS SVEIKATOS APSAUGOS MINISTRAS

**ĮSAKYMAS
DĖL BENDROJO UGDYMO MOKYKLŲ DARBUOTOJŲ GEBĖJIMŲ VISUOMENĖS
PSIHIKOS SVEIKATOS SRITYJE STIPRINIMO VEIKLOS TVARKOS APRAŠO
PATVIRTINIMO**

2019 m. balandžio 30 d. Nr. V-523
Vilnius

Vadovaudamasis Nacionalinės visuomenės sveikatos priežiūros 2016–2023 metų plėtros programos, patvirtintos Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2015 m. gruodžio 9 d. nutarimu Nr. 1291 „Dėl Nacionalinės visuomenės sveikatos priežiūros 2016–2023 metų plėtros programos patvirtinimo“, 12.3.3 papunkčiu bei siekdamas pagerinti bendrojo ugdymo mokyklų darbuotojų gebėjimus psichikos sveikatos srityje:

1. T v i r t i n u Bendrojo ugdymo mokyklų darbuotojų gebėjimų visuomenės psichikos sveikatos srityje stiprinimo veiklos tvarkos aprašą (pridedama).

2. N u s t a t a u, kad 2019 m. gegužės 1 d. įsigalioja tokia šiuo įsakymu patvirtinto Bendrojo ugdymo mokyklų darbuotojų gebėjimų visuomenės psichikos sveikatos srityje stiprinimo veiklos tvarkos aprašo 2 punkto redakcija.

„2. Apraše vartojamos sąvokos suprantamos taip, kaip jos apibrėžtos Lietuvos Respublikos psichikos sveikatos priežiūros įstatyme.“

3. P a v e d u šio įsakymo vykdymą kontroliuoti viceministrui pagal veiklos sritį.

Sveikatos apsaugos ministras

Aurelijus Veryga

PATVIRTINTA
Lietuvos Respublikos sveikatos
apsaugos ministro
2019 m. balandžio 30 d.
įsakymu Nr. V-523

BENDROJO UGDYMO MOKYKLŲ DARBUOTOJŲ GEBĖJIMŲ VISUOMENĖS PSICHIKOS SVEIKATOS SRITYJE STIPRINIMO VEIKLOS TVARKOS APRAŠAS

I SKYRIUS BENDROSIOS NUOSTATOS

1. Bendrojo ugdymo mokyklų darbuotojų gebėjimų visuomenės psichikos sveikatos srityje stiprinimo veiklos tvarkos aprašas (toliau – aprašas) nustato bendrojo ugdymo mokyklų (toliau – mokykla) mokytojų, mokytojų padėjėjų, socialinių pedagogų, specialiųjų pedagogų, psichologų, psichologų asistentų, logopedų, tiflopedagogų, surdopedagogų, visuomenės sveikatos specialistų, mokyklos administracijos darbuotojų (toliau – darbuotojas) gebėjimų visuomenės psichikos sveikatos srityje stiprinimo veiklos (toliau – gebėjimų stiprinimas) organizavimo ir vykdymo tvarką, reikalavimus gebėjimų stiprinimą vykdančioms specialistams bei gebėjimų stiprinimo rezultatų stebėsenos tvarką.

2. Apraše vartojama sąvoka **visuomenės psichikos sveikatos priežiūra** – visuomenės sveikatos priežiūros sritis, skirta psichikos ir elgesio sutrikimų prevencijai įgyvendinti, visuomenės psichikos sveikatai išsaugoti ir stiprinti.

3. Aprašas taikomas mokykloms, savivaldybių visuomenės sveikatos biurams, pagal šį aprašą organizuojantiems gebėjimų stiprinimą, gebėjimų stiprinimą vykdančioms specialistams ir Valstybiniam psichikos sveikatos centrui.

4. Gebėjimų stiprinimą darbuotojams organizuoja savivaldybės teritorijoje veikiantis visuomenės sveikatos biuras arba kitos savivaldybės visuomenės sveikatos biuras, teikiantis visuomenės sveikatos priežiūros paslaugas savivaldybėje pagal savivaldybių bendradarbiavimo sutartį (toliau kartu – Biuras).

II SKYRIUS REIKALAVIMAI GEBĖJIMŲ STIPRINIMĄ VYKDANTIEMS SPECIALISTAMS

5. Gebėjimų stiprinimą vykdo komanda, kurią sudaro ne mažiau negu 2 specialistai:

5.1. psichologas, turintis psichologijos bakalauro ir psichologijos magistro kvalifikacinius laipsnius arba psichologijos magistro kvalifikacinį laipsnį baigus vientisąsias studijas arba švietimo ir mokslo ministro nustatyta tvarka prilygintą aukštojo mokslo kvalifikaciją, arba teisės aktų nustatyta tvarka pripažintą kaip lygiavertę užsienyje įgytą kvalifikaciją ir atitinkantis vieną iš šių reikalavimų:

5.1.1. įgijęs pirmąją arba antrąją kvalifikacinę kategoriją vadovaujantis Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministro 2007 m. sausio 29 d. įsakymu Nr. ISAK-101 „Dėl Psichologų, teikiančių pagalbą mokiniui, atestacijos nuostatų patvirtinimo“;

5.1.2. ne mažiau kaip 5 metus per paskutinius 7 metus vykdęs medicinos psichologo praktiką, iš kurių bent 2 metus teikęs medicinos psichologo paslaugas vaikams ir paaugliams;

5.2. socialinis pedagogas, įgijęs pagalbos mokiniui specialisto metodinio ar eksperto kvalifikacinę kategoriją arba turintis ne mažesnę kaip 5 metų per paskutinius 7 metus socialinio pedagogo darbo patirtį mokykloje, švietimo pagalbos tarnyboje arba pedagoginėje psichologinėje tarnyboje.

III SKYRIUS GEBĖJIMŲ STIPRINIMO ORGANIZAVIMO IR VYKDYMO TVARKA

6. Mokykla, norinti, kad darbuotojams būtų vykdomas gebėjimų stiprinimas, kreipiasi į biurą.

7. Biuras Lietuvos Respublikos viešųjų pirkimų įstatymo nustatyta tvarka parenka mokyklai gebėjimų stiprinimo vykdytojus – fizinius ar juridinius asmenis, užtikrinančius aprašo 4 ir 7–9 punktuose nurodytus reikalavimus atitinkantį gebėjimų stiprinimą (toliau – vykdytojas).

8. Gebėjimų stiprinimo trukmė – 32 valandos. Gebėjimų stiprinimas vykdomas 4–8 mėnesius rengiant konsultacijas mokyklos bendruomenei ne rečiau kaip vieną kartą per mėnesį. Vienos konsultacijos trukmė – ne mažiau kaip 2 valandos. Gebėjimų stiprinimas vykdomas iki 12 mokyklos bendruomenės narių grupėi (toliau – grupė).

9. Gebėjimų stiprinimo metu grupė pirmiausia pristato aktualias mokyklos problemas psichikos sveikatos srityje (toliau – problema), į kurias atsižvelgdama komanda kartu su grupe sudaro tolesnių konsultacijų planą (toliau – planas), kuriame nurodomos konsultacijų metu nagrinėtinos problemos, vienai problemai skirtinas laikas (konsultacijų skaičius), konsultacijų metu taikytini metodai ir kt. Konsultacijų metu komanda su grupe atlieka atvejų analizes ir ieško galimų nustatytų problemų sprendimo būdų. Po kiekvienos konsultacijos komanda parengia teorines ar praktines rekomendacijas, skirtas padėti išspręsti aptartas problemas. Po vienos konsultacijos pateiktos rekomendacijos vienai problemai spęsti laikomos viena rekomendacija. Pateiktas rekomendacijas grupė pritaiko praktikoje bei aptaria jų taikymo patirtį kitose konsultacijose. Bendrojo ugdymo mokyklų darbuotojų gebėjimų visuomenės psichikos sveikatos srityje stiprinimo veiklų pavyzdys, kuris pagal vykdytojo ir komandos poreikius gali keistis, pateiktas aprašo 1 priede.

10. Paskutinės konsultacijos metu vykdytojas atlieka grupės narių pasitenkinimo gebėjimų stiprinimu apklausą naudodamas Gebėjimų visuomenės psichikos sveikatos srityje stiprinimo veikloje dalyvavusių asmenų pasitenkinimo gebėjimų visuomenės psichikos sveikatos srityje stiprinimo veikla vertinimo klausimyną (aprašo 3 priedas) (toliau – klausimynas) ir grupės nariams pateikia Biuro išduotus pažymėjimus, patvirtinančius dalyvavimą gebėjimų stiprinimo veikloje.

IV SKYRIUS

GEBĖJIMŲ STIPRINIMO REZULTATŲ STEBĖSENOS TVARKA

11. Vykdytojas ne vėliau kaip per 10 darbo dienų nuo gebėjimų stiprinimo pabaigos biurui raštu pateikia komandos užpildytą Bendrojo ugdymo mokyklų darbuotojų gebėjimų visuomenės psichikos sveikatos srityje stiprinimo veiklos ataskaitą (aprašo 2 priedas) ir apibendrintus užpildytų klausimynų rezultatus.

12. Biuras kasmet apibendrina pusės metų ir metinius užpildytų klausimynų rezultatus ir gebėjimų stiprinimo ataskaitų duomenis ir raštu pateikia juos Valstybiniam psichikos sveikatos centrui: pirmojo pusmečio rezultatus – ne vėliau kaip iki einamųjų kalendorinių metų rugpjūčio 1 d., metinius rezultatus – iki kitų metų vasario 1 d.

13. Valstybinis psichikos sveikatos centras Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministerijai pateikia pusės metų ir metinę suvestinę biurų pateiktų apibendrintų klausimynų rezultatų ir gebėjimų stiprinimo ataskaitų duomenų ataskaitą: pirmojo pusmečio – ne vėliau kaip iki einamųjų metų rugpjūčio 25 d., metinę – ne vėliau kaip iki kitų metų vasario 25 d.

V SKYRIUS

BAIGIAMOSIOS NUOSTATOS

14. Su gebėjimų stiprinimu susiję asmens duomenys tvarkomi vadovaujantis 2016 m. balandžio 27 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentu (ES) 2016/679 dėl fizinių asmenų apsaugos tvarkant asmens duomenis ir dėl laisvo tokių duomenų judėjimo ir kuriuo panaikinama Direktyva 95/46/EB (OL 2016 L 119, p. 1) ir Lietuvos Respublikos asmens duomenų teisinės apsaugos įstatymu.

15. Biurai:

15.1. savo interneto svetainėse ir kitais būdais skelbia informaciją apie galimybę stiprinti gebėjimus Aprašo nustatyta tvarka;

15.2. teikia siūlymus Sveikatos apsaugos ministerijai dėl aprašo tobulinimo;

15.3. koordinuoja gebėjimų stiprinimo veiklos įgyvendinimą.

16. Aprašo nustatyta tvarka vykdomas gebėjimų stiprinimas finansuojamas iš valstybės biudžeto specialiosios tikslinės dotacijos savivaldybių biudžetams valstybinėms (valstybės perduotoms savivaldybėms) visuomenės sveikatos priežiūros funkcijoms vykdyti.

Bendrojo ugdymo mokyklų
darbuotojų gebėjimų visuomenės
psichikos sveikatos srityje
stiprinimo veiklos tvarkos aprašo
1 priedas

**BENDROJO UGDYMO MOKYKLŲ DARBUOTOJŲ GEBĖJIMŲ VISUOMENĖS
PSIHIKOS SVEIKATOS SRITYJE STIPRINIMO VEIKLŲ PAVYZDYS**

Etapas, trukmė	Veikla	Metodai
1 konsultacija (ne mažiau kaip 2 val.)	Aktualių mokyklos problemų psichikos sveikatos srityje pristatymas, tolesnių konsultacijų plano sudarymas (plane nurodomos nagrinėtinos problemos, vienai problemai skirtinas laikas (konsultacijų skaičius), konsultacijų metu taikytini metodai)	Diskusija su grupės nariais, plano sudarymas
	Pirmosios problemos atvejų analizė, rekomendacijų parengimas	Diskusija su grupės nariais
2–7 konsultacija (kiekviena ne mažiau kaip 2 val.)	Ankstesnių konsultacijų metu pateiktų rekomendacijų taikymo patirties aptarimas, problemų atvejų analizė, rekomendacijų parengimas	Diskusija su grupės nariais
8 konsultacija (ne mažiau kaip 2 val.)	Ankstesnių konsultacijų metu pateiktų rekomendacijų taikymo patirties aptarimas, problemų atvejų analizė, rekomendacijų parengimas. Grupės narių pasitenkinimo vykdytomis veiklomis vertinimas	Diskusija su grupės nariais, Gebėjimų visuomenės psichikos sveikatos srityje stiprinimo veikloje dalyvavusių asmenų pasitenkinimo gebėjimų visuomenės psichikos sveikatos srityje stiprinimo veikla vertinimo klausimyno (aprašo 3 priedas) pildymas

Bendrojo ugdymo mokyklų
darbuotojų gebėjimų visuomenės
psichikos sveikatos srityje
stiprinimo veiklos tvarkos aprašo
2 priedas

**(Bendrojo ugdymo mokyklų darbuotojų gebėjimų visuomenės psichikos sveikatos srityje
stiprinimo veiklos ataskaitos forma)**

**BENDROJO UGDYMO MOKYKLŲ DARBUOTOJŲ GEBĖJIMŲ VISUOMENĖS
PSIHIKOS SVEIKATOS SRITYJE STIPRINIMO VEIKLOS ATASKAITA**

(data)

(vieta)

Bendrojo ugdymo mokyklų darbuotojų gebėjimų visuomenės psichikos sveikatos srityje stiprinimo
veiklos (toliau – gebėjimų stiprinimas) laikotarpis: nuo _____ iki

Eil. Nr.	Bendrojo ugdymo mokyklos pavadinimas	Gebėjimų stiprinimo grupės narių skaičius (vnt.)	Gebėjimų stiprinimo metu pateiktų rekomendacijų skaičius (vnt.)	Gebėjimų stiprinimo grupės narių, kurie teigiamai įvertino gebėjimų stiprinimą, skaičius* (vnt.)

**Teigiamai gebėjimų stiprinimą vertinusiais laikomi asmenys, kurių Gebėjimų visuomenės psichikos sveikatos srityje stiprinimo veikloje dalyvavusių asmenų pasitenkinimo vykdytomis veiklomis vertinimo klausimyno balų suma yra nuo 24 iki 40 balų.*

Veiklą vykde psichologas, kuris (pažymėti):

- įgijęs II kvalifikacinę kategoriją
- įgijęs I kvalifikacinę kategoriją
- ne mažiau kaip 5 metus per paskutinius 7 metus vykdęs medicinos psichologo praktiką, iš kurių bent 2 metus teikęs medicinos psichologo paslaugas vaikams ir paaugliams

Veiklą vykde socialinis pedagogas, kuris (pažymėti):

- įgijęs pagalbos mokiniui specialisto metodininko kvalifikacinę kategoriją
- įgijęs pagalbos mokiniui specialisto eksperto kvalifikacinę kategoriją

- turi ne mažesnę kaip 5 metų per paskutinius 7 metus socialinio pedagogo darbo patirtį mokykloje, švietimo pagalbos tarnyboje arba pedagoginėje psichologinėje tarnyboje

Ataskaitą užpildęs asmuo:

(vardas, pavardė, telefono numeris, el. pašto adresas, parašas)

**GEBĖJIMŲ VISUOMENĖS PSICHIKOS SVEIKATOS SRITYJE STIPRINIMO
VEIKLOJE DALYVAVUSIŲ ASMENŲ PASITENKINIMO GEBĖJIMŲ VISUOMENĖS
PSICHIKOS SVEIKATOS SRITYJE STIPRINIMO VEIKLA VERTINIMO
KLAUSIMYNAS**

Gerbiamasis dalyvi,

mums labai svarbi Jūsų nuomonė apie vykdytą gebėjimų visuomenės psichikos sveikatos srityje stiprinimo veiklą (toliau – veikla), todėl prašome atsakyti į pateiktus klausimus. Apklausą yra anoniminė, vardo ir pavardės nurodyti nereikia. Duomenys bus naudojami tik veiklos vertinimo tikslais.

1. Kokioje bendrojo ugdymo mokykloje dirbate?

2. Kokias mokyklai aktualias problemas sprendėte vykdytos veiklos metu?

3. Toliau pateiktus teiginius įvertinkite penkiabalėje sistemoje pagal tai, kaip jie atspindi Jūsų asmeninę nuomonę (*pasirinktą balą apibraukite*):

	Visiškai sutinku	Sutinku	Nei sutinku, nei nesutinku	Nesutinku	Visiškai nesutinku
3.1. Vykdyta veikla man suteikė aktualių / naudingų žinių ir įgūdžių psichikos sveikatos srityje	5	4	3	2	1
3.2. Įgytos žinios ir įgūdžiai pritaikomi mano darbe	5	4	3	2	1
3.3. Veiklą metu sužinojau, kokių veiksmų ir žingsnių galiu imtis siekdamas spręsti mokyklai aktualias problemas psichikos sveikatos srityje	5	4	3	2	1
3.4. Pateiktos rekomendacijos buvo praktiškai pritaikomos mokykloje veiklą vykdymo eigoje	5	4	3	2	1
3.5. Veiklą vykdymo metu buvo išspręstos arba pradėtos spręsti svarbiausios mokyklos bendruomenės problemos psichikos sveikatos srityje	5	4	3	2	1

3.6. Psichologo vykdytą veiklą vertinu labai gerai	5	4	3	2	1
3.7. Socialinio pedagogo veiklą vertinu labai gerai	5	4	3	2	1
3.8. Veiklą vykdytys specialistai teikė pakankamą grįžtamąjį ryšį	5	4	3	2	1

4. Ar bendra vykdytų veiklų trukmė buvo optimali ar per trumpa / ilga? Ar susitikimai su veiklų vykdytojais buvo tinkamo dažnumo?

5. Kaip galėtumėme tobulinti veiklą?
